

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, https://www.finarbitr.cz

Navrhovatel

Zástupce

JUDr. Jaroslav Novák, Ph.D.
advokát
IČO 668 49 331
Trojanova 2022/12
120 00 Praha 2

Instituce

Nationale-Nederlanden Levensverzekering
Maatschappij N. V., se sídlem Weena 505,
Rotterdam, Nizozemské království, zapsané
v obchodním rejstříku Obchodní komory
v Rotterdamu, datum zápisu 17. ledna 1863,
číslo zápisu 24042211,
jednající prostřednictvím
NN Životní pojišťovna N.V.,
pobočka pro Českou republiku
IČO 407 63 587
Nádražní 344/25
150 00 Praha 5

Č. j. FA/SR/ZP/2062/2018 - 14
Praha 24. 1. 2019

Rozhodnutí o námítkách

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 23. 7. 2018 na návrh Navrhovatele proti Instituci, vedeném podle zákona o finančním arbitrovi a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o námítkách Navrhovatele ze dne 11. 12. 2018, č. j. FA/SR/ZP/2062/2018 - 13, proti usnesení finančního arbitra ze dne 29. 11. 2018, č. j. FA/SR/ZP/2062/2018 - 11, takto:

Námítky navrhovatele , zastoupeného JUDr. Jaroslavem Novákem, Ph.D., advokátem, IČO 668 49 331, se sídlem Trojanova 2022/12, 120 00 Praha 2, doručené finančnímu arbitrovi dne 11. 12. 2018, č. j. FA/SR/ZP/2062/2018 - 13, se zamítají a usnesení finančního arbitra ze dne 29. 11. 2018, č. j. FA/SR/ZP/2062/2018 - 11, se podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

Odůvodnění:

1. Řízení o návrhu

Navrhovatel se domáhá vydání bezdůvodného obohacení ve výši 61.854 Kč a příslušenství ve výši zákonného úroku z prodlení ode dne marného uplynutí termínu stanoveného v příslušné výzvě Instituci do zaplacení z důvodu neplatnosti pojistné smlouvy investičního životního pojištění ING SMART č. (dále jen „Pojistná smlouva“), protože na straně pojistitele jednal subjekt bez způsobilosti k právním úkonům, předmětem Pojistné smlouvy není pojištění, Pojistná smlouva je neurčitá a trpí i nedostatkem podstatné náležitosti.

Protože Navrhovatel neodstranil nedostatky podaného návrhu specifikované ve výzvě k odstranění nedostatků návrhu ze dne 6. 8. 2018 a 31. 8. 2018 a současně se bez dostatečných důvodů dne 7. 11. 2018 a 21. 11. 2018 nedostavil k podání ústního vysvětlení,

rozhodl finanční arbitr podle § 14 odst. 1 písm. b) zákona o finančním arbitrovi a řízení usnesením zastavil, jelikož Navrhovatel neposkytl ani přes opakované výzvy finančního arbitra potřebnou součinnost.

3. Námítky Navrhovatele proti Usnesení

Navrhovatel namítá, že nařízené ústní jednání nebylo důvodné a že ho finanční arbitr nařídil v rozporu se zákonem.

Navrhovatel namítá, že v řízení před finančním arbitrem poskytl veškerou součinnost, když odpověděl na všechny dotazy finančního arbitra. Podle Navrhovatele nelze za nesoučinnost označit skutečnosti, že si nevzpomíná na některé detaily uzavření Pojistné smlouvy a že s výjimkou podkladů a informací, které finančnímu arbitrovi předložil a sdělil, jinými podklady a informacemi nedisponuje. Navrhovatel odkazuje, že všechny smluvní dokumenty může předložit Instituce. Podle Navrhovatele je více než pravděpodobné, že finanční arbitr má tyto dokumenty již k dispozici na základě výzvy Instituci k předložení podkladů.

Navrhovatel namítá, že doložil relevantní písemné důkazy, odkázal na příslušná zákonná ustanovení a odpověděl na dotazy finančního arbitra. Navrhovatel namítá, že návrh na zahájení řízení netrpí žádnou vadou podle § 10 zákona o finančním arbitrovi.

Navrhovatel namítá, že ho finanční arbitr předvolal v rozporu s § 59 správního řádu. Navrhovatel dovozuje, že nařízení ústního jednání nemělo zákonnou formu a nebylo nezbytné podle § 49 odst. 1 správního řádu a současně že ho finanční arbitr nařídil v rozporu se zásadou legality a písemnosti správního řízení stanovené v § 15 odst. 1 správního řádu.

Navrhovatel tvrdí, že vady Pojistné smlouvy jsou systémové a totožné s vadami jiných pojistných smluv sjednávajících investiční životní pojištění ING SMART. Zástupce Navrhovatele, kterého si Navrhovatel zvolil, proto argumentuje v návrzích na zahájení řízení jednotlivých klientů totožně. Zástupce Navrhovatele argumentuje, že v případě absolutní neplatnosti Pojistné smlouvy jsou individuální odlišnosti u jednotlivých navrhovatelů zcela irelevantní, a proto finanční arbitr nemůže pochybovat o skutkových okolnostech, které vyplývají přímo ze smluvní dokumentace.

Navrhovatel argumentuje, že finanční arbitr sdělil Navrhovateli důvody pro nařízení ústního vysvětlení až v Usnesení. Žádný z těchto důvodů přitom podle Navrhovatele nesplňuje podmínky pro nařízení ústního jednání, když finanční arbitr mohl všechny zamýšlené úkony provést písemně. Navrhovatel odmítá, že by návrh na zahájení řízení měl jakékoliv nedostatky, když z něj vyplývalo, čeho se Navrhovatel domáhá, a současně obsahoval podrobnou argumentaci s písemnými důkazy. Navrhovatel argumentuje, že odpověděl na všechny dodatečné dotazy finančního arbitra a že se vyjádřil k možnosti smírného řešení sporu. Navrhovatel argumentuje, že téma smírného řešení sporu by na ústním jednání bylo bez účasti Instituce neřešitelné.

Navrhovatel namítá, že finanční arbitr postupuje v rozporu s § 6 odst. 2 správního řádu, protože nepřiměřeně zatěžuje Navrhovatele, když po něm vyžaduje nepodstatné důkazy a účast při podání ústního vysvětlení.

Navrhovatel namítá, že finanční arbitr zjišťuje skutečnosti, které nejsou k rozhodnutí sporu nutné. Navrhovatel odkazuje na nálezy finančního arbitra č. j. FA/SR/ZP/915/2017 - 27, č. j. FA/SR/ZP/62/2018 - 26, č. j. FA/SR/ZP/257/2018 - 20, č. j. FA/SR/ZP/101/2018 - 22 a č. j. FA/SR/ZP/626/2017 - 14, kterými finanční arbitr rozhodl ve skutkově stejných sporech s Institucí a ve kterých finanční arbitr opakovaně vyzýval navrhovatele k odpovědi na otázky, které položil i Navrhovateli. Navrhovatel argumentuje, že takto získané informace se nenacházejí ve shrnutí skutkového stavu, finanční arbitr se s nimi nijak nevypořádal a ani

v jednom sporu neovlivnily právní závěry finančního arbitra, přestože byly mnohdy objektivně ve prospěch navrhovatelů.

Navrhovatel odmítá, že by předmětem podání ústního vysvětlení mělo být ověření, zda mezi Navrhovatelem a jeho zástupcem nedošlo k postoupení práv a povinností z Pojistné smlouvy. Navrhovatel argumentuje, že danou skutečnost mohl finanční arbitr ověřit písemným dotazem. Navrhovatel argumentuje, že pochybnost finančního arbitra nevyplývala z daného sporu, a proto finanční arbitr nařídil ústní jednání v rozporu se zákonem. Podle Navrhovatele je vysvětlení finančního arbitra stejné, jako by zamýšlel ověřit, zda Navrhovatel stále žije, protože se v jiných sporech stalo, že navrhovatel zemřel.

Navrhovatel argumentuje, že důvody podání ústního vysvětlení v Usnesení jsou zástupné a „účelově vykonstruované s cílem obhájit zastavení řízení a poškodit tak Navrhovatele, popř. právního zástupce Navrhovatele“.

Navrhovatel namítá, že bez ohledu na důvodnost a zákonnost nařízeného ústního jednání je Usnesení nezákonné a v rozporu se zásadou dobré správy. Navrhovatel argumentuje, že důvodem k zastavení řízení nemůže být jakákoliv forma nesoučinnosti, a odkazuje na závěry Nejvyššího správního soudu v rozhodnutí ze dne 28. 7. 2016, sp. zn. 2 Azs 76/2015 - 24, podle kterého lze řízení zastavit jen pro vady, pro které nelze pokračovat v řízení, resp. které skutečně brání pokračování v řízení. Navrhovatel argumentuje, že zastavení řízení není trestem, nýbrž zákonným řešením pro případ, že v řízení nelze dále pokračovat. Finanční arbitr má podle Navrhovatele veškeré podklady pro posouzení neplatnosti Pojistné smlouvy, která vyplývá z jejího textu.

Navrhovatel s odvoláním na dizertační práci Mgr. Lukáše Vacka, zástupce finančního arbitra, na téma „*Finanční arbitr a řízení před ním*“ dovozuje, že finanční arbitr zastavil řízení v rozporu se zákonem a ustálenou judikaturou ze zástupných důvodů, které nejsou ve sporu Navrhovatele s Institucí relevantní.

Navrhovatel požaduje, aby finanční arbitr Usnesení zrušil a v zahájeném řízení dále pokračoval.

4. Rozhodnutí o námitkách

Podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi mohou účastníci řízení podat proti usnesení o zastavení řízení do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení usnesení odůvodněné námitky. Finanční arbitr podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi napadené usnesení rozhodnutím o námitkách potvrdí, změní nebo zruší.

Protože zákon o finančním arbitrovi neupravuje průběh řízení před finančním arbitrem po podání námitek některým z účastníků řízení proti usnesení o zastavení řízení, postupuje finanční arbitr podle těch ustanovení správního řádu, která upravují odvolání jako řádný opravný prostředek a průběh odvolacího řízení (srov. ustanovení § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81 a n. a § 141 odst. 9 správního řádu).

Navrhovatel podal proti Usnesení v zákonem stanovené lhůtě odůvodněné námitky, které finanční arbitr vyhodnotil jako přípustné ve smyslu § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81 až 83 správního řádu.

Podle § 89 odst. 2 správního řádu „[o]dvolací správní orgán přezkoumává soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Správnost napadeného rozhodnutí přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, jinak jen tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem. K vadám řízení, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy,

popřípadě na jeho správnost, se nepřihlíží; tímto ustanovením není dotčeno právo na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem“.

Podle § 141 odst. 9 správního řádu platí, že „[v]e sporném řízení odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání“, to však neznamená, že správní orgán nemůže i v tomto případě zkoumat soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, s právními předpisy (k tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. listopadu 2015, sp. zn. 9 As 100/2015).

Napadené Usnesení splňuje obsahové náležitosti ve smyslu § 68 správního řádu, tj. výrok, odůvodnění a poučení. Ve výrokové části Usnesení finanční arbitr řádně identifikoval účastníky řízení, předmět sporu a jeho řešení, resp. výsledek řízení (zastavení řízení), a to s odkazem na použitá zákonná ustanovení. Finanční arbitr zastavení řízení v Usnesení řádně odůvodnil s odkazem na průběh řízení, identifikaci a popis jednotlivých úkonů v řízení včetně chybějících náležitostí návrhu, a splnění zákonných předpokladů pro zastavení řízení. V závěru Usnesení finanční arbitr Navrhovatele řádně poučil o jeho dalších právech.

Navrhovateli byly konkrétní nedostatky návrhu na zahájení řízení a termín ústního vysvětlení finančním arbitrem v řízení včas oznámeny, a tedy dobře známy, když finanční arbitr hned několikrát Navrhovatele poučil o tom, jaký následek bude mít jeho nesoučinnost. Usnesení tak nemohlo být v tomto ohledu pro Navrhovatele nijak překvapivé, když pominout nelze ani skutečnost, že vytykávané nedostatky návrhu se Navrhovatel nesnažil odstranit ani v reakci na napadené Usnesení.

a. Vylíčení rozhodných skutečností jako nedostatek návrhu na zahájení řízení

Podle § 10 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi musí návrh na zahájení řízení obsahovat úplné a srozumitelné vylíčení rozhodných skutečností.

Navrhovatel v návrhu na zahájení řízení namítal neplatnost Pojistné smlouvy pro nesjednání pojištění, nedostatek podstatné náležitosti, neurčitost a pro nezpůsobilost pojistitele uzavřít Pojistnou smlouvu. Finanční arbitr opakovaně odkazuje Navrhovatele na judikaturu Nejvyššího soudu, ze které vyplývá, že nesprávné označení osoby nezpůsobuje neplatnost smlouvy, lze-li zjistit výkladem, popřípadě objasněním skutkových okolností uzavření smlouvy, kdo je jejím účastníkem.

Aby finanční arbitr mohl v řízení vyhovět Navrhovateli a prohlásit Pojistnou smlouvu za neplatnou, musel by nejdříve uzavřít, že tvrzený nedostatek Pojistné smlouvy (nesprávné označení pojistitele) nelze odstranit výkladem, popřípadě objasněním skutkových okolností, za nichž byl právní úkon učiněn (k tomu viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2003, sp. zn. 32 Odo 119/2003, na které finanční arbitr odkázal již v Usnesení a ve kterém Nejvyšší soud vyložil, že „[z]ávěr o nezpůsobilosti určitého subjektu k právním úkonům a tím i o jeho absolutní nezpůsobilosti právně relevantním způsobem vystupovat v právních vztazích, lze učinit až po té, kdy tento nedostatek nelze odstranit ani jeho výkladem“). Obdobně tomu je i u vzorových tvrzení Zástupce Navrhovatele, že pojistitel nepřebírá v pojistných smlouvách pojistné riziko, kdy Zástupce Navrhovatele dostatečně nevysvětluje, jaký produkt a s jakými vlastnostmi vůbec Navrhovatel poptával a kdy již konkrétní spotřebitelé popsali některé významné skutečnosti jinak než Zástupce Navrhovatele ve svých vzorových vyjádřeních.

Finanční arbitr proto odmítá názor Navrhovatele, že jím namítané vady Pojistné smlouvy vyplývají z jejího textu, a proto není nutné zjišťovat další okolnosti jejího uzavření. Finanční arbitr rovněž odmítá, že by v případech absolutní neplatnosti pojistných smluv nebyly relevantní zvláštnosti uzavření pojistných smluv u jednotlivých navrhovatelů.

Navrhovatel v návrhu na zahájení řízení nevyličil okolnosti uzavření Pojistné smlouvy, současně neobsahoval pojistku, pravidelné výpisy o stavu pojištění, přehled poplatků,

informace pro zájemce o pojištění osob, modelové příklady týkající se vývoje pojištění a výpočtu odkupného, záznam o požadavcích a potřebách klienta a veškerou komunikaci Navrhovatele s Institucí. Finanční arbitr vyzval Navrhovatele písemnou výzvou ze dne 6. 8. 2018, č. j. FA/SR/ZP/2062/2018 - 2, k odstranění nedostatků návrhu. Sdělením ze dne 15. 8. 2018, č. j. FA/SR/ZP/2062/2018 - 4, Navrhovatel odpověděl na výzvu finančního arbitra s tím, že žádnou další dokumentaci k Pojistné smlouvě již nemá, aniž by vysvětlil, z jakého důvodu (obdobná vyjádření podává Zástupce Navrhovatele i v jiných řízeních před finančním arbitrem), že z průběhu sjednávání Pojistné smlouvy si nic dalšího nepamatuje (i tato vyjádření Zástupce Navrhovatele podává finančnímu arbitrovi pravidelně, ačkoli se pak prokáže opak) a současně se vyjádřil k dalším otázkám finančního arbitra, když mj. tvrdil, že se nedomáhá omylu ani náhrady škody a v této souvislosti řádně nereagoval na otázky finančního arbitra.

Protože Navrhovatel neposkytl finančnímu arbitrovi řádnou součinnost a finanční arbitr se rozhodl ověřit si ještě další skutečnosti, vyzval Navrhovatele písemnou výzvou ze dne 31. 8. 2018, č. j. FA/SR/ZP/2062/2018 - 5, k odstranění dalších nedostatků návrhu, resp. vysvětlení dalších okolností uzavření Pojistné smlouvy. Dne 18. 9. 2018 zaslal Navrhovatel finančnímu arbitrovi vyjádření č. j. FA/SR/ZP/2062/2018 – 6, v němž se sice vyjádřil k otázkám finančního arbitra, nicméně zpochybňoval i to, že požadavek Navrhovatele na spoření je relevantní skutečností pro posouzení sporu (ačkoli to úzce souvisí s otázkou pojistného zájmu) a zcela nově uvedl, že se in eventum domáhá vyslovení neplatnosti Pojistné smlouvy. Rozšíření návrhu nijak neodůvodnil a taktéž nedoložil doklad, že ve smyslu rozšíření návrhu vyzval Instituci neúspěšně k nápravě, jak vyžaduje § 10 odst. 1 písm. b) zákona o finančním arbitrovi.

Finanční arbitr již v Usnesení vysvětlil, že na základě vyjádření Zástupce Navrhovatele, která jsou prakticky shodná s vyjádřeními navrhovatelů v dalších řízeních, v daném případě pochybuje, zda se jedná o vylíčení rozhodných skutečností osobou, která byla uzavření Pojistné smlouvy skutečně přítomna, tedy Navrhovatelem. Zástupce Navrhovatele ostatně v námitkách proti Usnesení nerozporuje, že by finančnímu arbitrovi v případě Navrhovatele zaslal šablonovitý návrh na zahájení řízení, když jen odkazuje na povahu vad Pojistné smlouvy, které vyplývají ze smluvní dokumentace a u kterých není podle Zástupce Navrhovatele zapotřebí zjišťovat cokoliv dalšího.

Finanční arbitr proto uzavírá, že Navrhovatel v řízení neodstranil nedostatky návrhu na zahájení řízení (a to jak v reakci na písemné výzvy, tak i na ústním vysvětlení, kterého se odmítl zúčastnit), které bránily projednání sporu finančním arbitrem.

Finanční arbitr rovněž zdůrazňuje, že je mimosoudním orgánem řešení spotřebitelských sporů na finančním trhu, který byl zřízen na základě požadavků práva Evropské unie a jako takový, byť je do této soustavy legislativně zařazen, není správním orgánem v běžně pojímaném slova smyslu.

Základní zásadou řízení před finančním arbitrem je přivést strany sporu ke smíru tak, aby bylo naplněno poslání orgánu mimosoudního řešení sporů, tedy bezplatně co do nákladů na zahájení řízení a bez nákladů na právní zastoupení a bez nákladů na soudní přezkum, dosáhnout vyřešení sporu slabší strany – spotřebitele.

Ačkoli tedy finanční arbitr nesdílí názor Navrhovatele, že by mohl spor řádně projednat i bez jeho další součinnosti, musí s ohledem na výše uvedené rovněž zdůraznit, že v řízení před finančním arbitrem nejde jen o „možnost spor projednat“ a poté rozhodnout, ale především o smírné řešení sporu, kdy finanční arbitr rovněž potřebuje znát bližší skutkové okolnosti toho kterého případu, aby se mohl pokusit o odpovídající smírné řešení sporu, a pochopitelně i základní součinnost jednotlivých spotřebitelů.

b. Podání ústního vysvětlení a jeho důvodnost

Přestože Navrhovatel v reakci na písemné výzvy poskytnul finančnímu arbitrovi potřebnou součinnost pouze částečně, vyzval finanční arbitr dne 17. 10. 2018, č. j. FA/SR/ZP/2062/2018 - 7, Navrhovatele, aby podal ústní vysvětlení. Navrhovateli muselo být z výzvy (zejména z čísla jednacího) zřejmé, že se podání ústního vysvětlení bude konat ve věci jeho návrhu na zahájení řízení před finančním arbitrem o vydání bezdůvodného obohacení z neplatné Pojistné smlouvy s příslušenstvím, kdy navíc finanční arbitr přímo v samotné výzvě konkretizoval, že Navrhovatele vyzývá, aby „*podal ústní vysvětlení ve věci týkající se okolností uzavření smlouvy o investičním životním pojištění ING SMART č. ■■*“. Finanční arbitr navíc v opakované výzvě k podání ústního vysvětlení ze dne 2. 11. 2018, č. j. FA/SR/ZP/2062/2018 - 9, vyzval Navrhovatele, aby podal ústní vysvětlení a specifikoval, že „*předmětem ústního vysvětlení bude kromě bližšího vyjasnění okolností uzavření Pojistné smlouvy (tedy nejen odstranění dříve vytýkaných nedostatků návrhu, ale veškeré nesrovnalosti v dosavadních vyjádřeních Zástupce Navrhovatele včetně řádného vysvětlení toho, proč nedisponuje další dokumentací) i přezkoumání podmínek řízení, poučení Navrhovatele a jeho Zástupce o průběhu a zásadách řízení před finančním arbitrem a projednání možnosti smírného řešení sporu.*“ Finanční arbitr tak sdělil Navrhovateli důvody ústního vysvětlení již ve výzvě k jeho podání, nikoliv až v Usnesení, jak Navrhovatel tvrdí ve svých vzorových námitkách.

K jednotlivým důvodům ústního vysvětlení finanční arbitr odkazuje na odůvodnění Usnesení, ve kterém vysvětlil, jaké úvahy ho vedly k provedení příslušných úkonů. Finanční arbitr přitom považuje za hospodárné, aby tyto úkony učinil při podání ústního vysvětlení, tedy v rámci jednoho kontaktu s Navrhovatelem.

Pokud jde o argumentaci Navrhovatele týkající se § 49 odst. 1 a § 59 správního řádu, finanční arbitr odkazuje, že oprávnění nařídít ústní vysvětlení v řízení před finančním arbitrem vyplývá především z § 12 odst. 5 zákona o finančním arbitrovi, podle kterého platí, že „*[v] průběhu řízení je arbitr oprávněn vyžadovat od účastníků řízení předložení veškerých důkazů na podporu jejich tvrzení, a to včetně podání ústního vysvětlení*“. Podle § 12 odst. 2 téhož zákona pak platí, že „*[a]rbitr nařídí ústní jednání na návrh účastníka řízení nebo z vlastního podnětu*“.

Finanční arbitr v písemných výzvách k podání ústního vysvětlení, adresovaných a doručených Navrhovateli a jeho Zástupci, vyzval Navrhovatele, aby se v určený den a čas dostavil do Kanceláře finančního arbitra a podal v jeho řízení vedeném před finančním arbitrem ústní vysvětlení. Finanční arbitr vyzval Navrhovatele k podání ústního vysvětlení s dostatečným předstihem (21, resp. 19 dní). Finanční arbitr současně poučil Navrhovatele a jeho Zástupce, že pokud se ve stanovený termín nemohou dostavit do Kanceláře finančního arbitra, mohou požádat o změnu termínu, a že pokud se Navrhovatel bez náležité omluvy nebo bez dostatečných důvodů na předvolání nedostaví, neposkytne tím potřebnou součinnost a finanční arbitr může z tohoto důvodu jeho řízení zastavit.

Protože zákon o finančním arbitrovi obsahuje vlastní úpravu podání ústního vysvětlení (nikoliv ústního jednání, jak ho upravuje § 49 správního řádu), není dán důvod k aplikaci správního řádu ve smyslu § 24 zákona o finančním arbitrovi, resp. k rozšiřování podmínek pro nařízení ústního vysvětlení. Finanční arbitr proto byl oprávněn z vlastního podnětu vyžadovat podání ústního vysvětlení (finanční arbitr je nadto přesvědčen, že by v daném případě byly s ohledem na výše uvedené naplněny i podmínky pro konání ústního jednání podle § 49 správního řádu). Finanční arbitr současně naplnil požadavky na předvolání Navrhovatele do Kanceláře finančního arbitra, jak je stanoví § 59 správního řádu.

K námitce Navrhovatele, že finanční arbitr Navrhovateli nedoložil nezbytnost podání ústního vysvětlení, finanční arbitr sděluje, že vyhověl všem zákonným požadavkům na jeho předvolání k podání ústního vysvětlení. Finanční arbitr není povinen před podáním ústního vysvětlení jakkoliv dokládat, že pro jeho konání existují z pohledu Navrhovatele dostatečné důvody, resp. Navrhovatele k podání ústního vysvětlení přesvědčovat.

Navrhovatel tedy pouze polemizuje se závěry finančního arbitra, zda existovaly důvody pro podání ústního vysvětlení. Tato polemika nemůže nijak ovlivnit skutečnost, že se Navrhovatel ani jeho Zástupce nedostavili k podání ústního vysvětlení, které finanční arbitr nařídil v souladu se zákonem o finančním arbitrovi, aniž by jim v tom bránily závažné a doložené důvody. Navrhovatel sám svou nečinnost v námitkách nerozporuje a neodůvodňuje, naopak v nich potvrzuje odmítnutí součinnosti při podání ústního vysvětlení s odkazem na zásady řízení před finančním arbitrem.

Finanční arbitr odmítá i námitku Navrhovatele, že zjišťuje nepotřebné skutečnosti, když v jiných řízeních takto zjištěné skutečnosti nezohledňuje a vydává nálezy s totožným zněním, protože je lichá a zavádějící.

Finanční arbitr ve smyslu § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi („*Arbitr je povinen rozhodovat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy.*“) rozhoduje spory mezi účastníky řízení jako nestranný a nezávislý orgán.

K řádnému naplnění těchto základních zásad a principů jeho činnosti pak mj. podle § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi „*[a]rbitr není vázán návrhem a aktivně opatřuje důkazy*“, což činí mnohdy i v zájmu samotného spotřebitele. Finanční arbitr odkazuje, že i podle § 141 odst. 4 správního řádu a § 120 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, může rozhodující orgán zjišťovat další rozhodné skutečnosti nad rámec toho, co předložili účastníci řízení.

Finanční arbitr proto i v řízení Navrhovatele postupoval tak, aby spolehlivě zjistil skutkové okolnosti uzavření Pojistné smlouvy, aby mohl spor mezi Navrhovatelem a Institucí spravedlivě rozhodnout. Finanční arbitr odkazuje, že Zástupce Navrhovatele podal jménem Navrhovatele vzorový návrh na zahájení řízení, který v obdobné podobě podali i právní zástupci navrhovatelů v řízeních, na jejichž průběh Zástupce Navrhovatele odkazuje. Pokud finanční arbitr rozhodl v těchto řízeních stejně a návrhy navrhovatelů zamítl, vyšel ze zjištění, že pojistné smlouvy lze vyložit, případně že jejich předmětem je pojištění, a tudíž nejsou neplatné. Protože finanční arbitr v těchto řízeních nezjistil skutečnosti, které by ovlivnily závěr finančního arbitra o platnosti pojistných smluv, nemohly se tak promítnout ani do písemného odůvodnění nálezů. To však neznamená, že pokud by finanční arbitr v řízení Navrhovatele zjistil další relevantní skutečnosti, nerozhodl by v jeho věci jinak, když by se v takovém případě nejednalo o skutkově shodný případ.

Protože Zástupce Navrhovatele podal jménem Navrhovatele vzorový návrh na zahájení řízení, přičemž v řízení odmítl řádně reagovat na výzvy finančního arbitra s odůvodněním, že si Navrhovatel nic nepamatuje (jak Zástupce Navrhovatele činí i v ostatních řízeních, ačkoliv finanční arbitr zjistil, že se tato tvrzení často nezakládají na pravdě), považuje finanční arbitr podání ústního vysvětlení za jediný možný prostředek, jakým může spolehlivě zjistit rozhodné skutečnosti. Finanční arbitr v této souvislosti odkazuje, že při ústním vysvětlení může bezprostředně reagovat na navrhovatelem tvrzené skutečnosti a že si navrhovatelé v průběhu několika ústních vysvětlení (uskutečněných v jiných řízeních) vždy vzpomněli na podrobnosti předmluvní fáze či dokonce výslovně popřeli tvrzení Zástupce Navrhovatele.

Pokud jde o námitku Navrhovatele, že pochybnosti finančního arbitra o jeho příslušnosti k vedení řízení nevyplývají z daného sporu, finanční arbitr opakovaně odkazuje, že Zástupce Navrhovatele podal vzorový návrh na zahájení řízení, který ve stejné podobě podávají i jiní právní zástupci navrhovatelů (vzorové jsou ostatně i námitky Navrhovatele proti Usnesení). Zástupce Navrhovatele je tak zjevně v kontaktu s jinými právními zástupci, kteří obdobně podávají vzorová vyjádření a u kterých finanční arbitr již zjistil, že tak činí bez součinnosti s navrhovatelem. Z těchto důvodů proto i v případě Navrhovatele finanční arbitr důvodně pochybuje, zda má skutečně zájem na vedení řízení před finančním arbitrem, resp. zda mezi

ním a Zástupcem Navrhovatele nedošlo k postoupení práv a povinností z Pojistné smlouvy, což by vylučovalo příslušnost finančního arbitra k rozhodování sporu.

Pokud jde o opakovanou námitku Navrhovatele, že předmětem ústního vysvětlení nemohlo být smírné řešení sporu, když k němu nebyla přizvána Instituce, finanční arbitr odkazuje, že smíru mezi stranami sporu dosahuje i sdělením dosavadních skutkových zjištění a jejich předběžným právním posouzením, podle kterého by finanční arbitr návrh navrhovatele na základě dosud shromážděných podkladů zamítnul nebo podle kterého by rozhodnutí nemuselo být ve prospěch navrhovatele (z důvodu promlčení apod.).

Finanční arbitr nerozporuje tvrzení Navrhovatele, že správní řízení je v souladu s § 15 odst. 1 správního řádu ovládáno zásadou písemnosti. Finanční arbitr opakovaně odkazuje, že řízení před finančním arbitrem upravuje zvláštní právní předpis, a to zákon o finančním arbitrovi. Finanční arbitr však odmítá argumentaci Navrhovatele, že podání ústního vysvětlení je v řízení před finančním arbitrem namíste pouze tehdy, není-li možné věc vyřešit písemně. V takovém případě by totiž nebylo možné nařídit ústní vysvětlení prakticky v žádné situaci, když jeho obsah je finanční arbitr podle správního řádu povinen zaznamenat do protokolu, a u všech nařízených ústních vysvětlení by proto bylo možné argumentovat, že nejsou důvodné, protože informace od osoby podávající ústní vysvětlení by bylo možné opatřit písemně.

Finanční arbitr v souvislosti s nařízením ústního vysvětlení odkazuje rovněž na skutečnost, že při podání návrhu na zahájení řízení Navrhovatel věděl, že se sídlo finančního arbitra nachází v Praze, a současně že je finanční arbitr oprávněn po něm vyžadovat podání ústního vysvětlení, když tak stanoví zákon o finančním arbitrovi. Finanční arbitr proto odmítá, že by Navrhovatele a jeho Zástupce nařízením ústního vysvětlení jakkoliv zatěžoval, když ho vyzval k podání ústního vysvětlení v Kanceláři finančního arbitra. V případě Navrhovatele jde navíc o zjevně účelovou argumentaci, když Navrhovatel bydlí v Praze a sídlo Zástupce Navrhovatele se nachází v blízkosti Kanceláře finančního arbitra. Není rovněž bez významu, že se jednalo o první ústní vysvětlení nařízené ve sporu Navrhovatele proti Instituci, nikoliv o opakované podání ústního vysvětlení.

Finanční arbitr jak v Usnesení, tak v tomto rozhodnutí dostatečně vysvětlil, proč považoval zjišťování dalších okolností posuzovaného sporu, a to ať už formou písemných výzev nebo ústního vysvětlení, za nezbytné.

Navrhovatel finančnímu arbitrovi v řízení opakovaně, vědomě a bez relevantního důvodu odepřel prostřednictvím svého zástupce součinnost (Zástupce Navrhovatele tak činí i v mnoha dalších řízeních), přičemž o následcích neposkytnutí součinnosti byl finančním arbitrem opakovaně v řízení poučen.

Podle § 14 odst. 1 písm. b) zákona o finančním arbitrovi ve znění účinném k datu vydání Usnesení platí, že finanční arbitr řízení zastaví, jestliže „*navrhovatel neposkytl přes výzvu arbitra potřebnou součinnost; o tom musí být navrhovatel arbitrem poučen*“ (podle téhož ustanovení zákona o finančním arbitrovi ve znění účinném k datu vydání tohoto rozhodnutí pak platí, že finanční arbitr řízení zastaví, jestliže „*navrhovatel neodstranil přes výzvu arbitra nedostatky návrhu nebo neposkytl přes výzvu arbitra potřebnou součinnost; o tom musí být navrhovatel arbitrem poučen*“). Zákon o finančním arbitrovi tak předpokládá zastavení řízení pro případ nesoučinnosti Navrhovatele v jakékoli fázi řízení v reakci na pokyn (výzvu) finančního arbitra, a to nejen při odstraňování nedostatků návrhu.

Finanční arbitr je přesvědčen, že v posuzovaném případě bylo v silách Navrhovatele poskytnout výše popsanou součinnost, a že odmítání součinnosti ze strany Zástupce Navrhovatele představují pouze snahu o přenesení odpovědnosti za prokázání tvrzení Navrhovatele na finančního arbitra, tedy usnadnění práce a snížení nákladů právního Zástupce Navrhovatele v souvislosti s uplatněním nároku Navrhovatele. Finanční arbitr musí

takový přístup Navrhovatele razantně odmítnout, a to i s ohledem na rovnost účastníků řízení, kdy by bylo nespravedlivé, aby v důsledku nečinnosti Navrhovatele a jeho Zástupce finanční arbitr o to více zatěžoval Instituci.

Finanční arbitr v námitkovém řízení ani k námitkám Navrhovatele ani z vlastního přezkumu napadeného Usnesení neshledal důvody, pro které by jej měl zrušit. Finanční arbitr proto námitky Navrhovatele zamítl a Usnesení potvrdil.

Poučení:

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 76 odst. 3 věty druhé správního řádu nabývá usnesení právní moci, bylo-li oznámeno a nelze-li proti němu podat odvolání.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se
Navrhovatel – datová schránka zástupce 79sgrxq
Instituce – datová schránka 5dgb3c4

Toto rozhodnutí zasílá finanční arbitr v jeho prosté kopii též přímo Navrhovateli na vědomí - do vlastních rukou na adresu ■■■

